

Beretning afgivet af Retsudvalget den 26. marts 2009

Beretning

om

en udtalelse om de juridiske konsekvenser af ophævelse af straffelovens blasfemibestemmelse

Indledning

Udvalget behandlede i folketingsåret 2007-08 (2.samling) et forslag til ændring af straffeloven om ophævelse af straffelovens blasfemibestemmelse (L 90). Udvalget færdigbehandlede ikke lovforslaget, og lovforslaget bortfaldt ved folketingsårets udløb.

Under udvalgets behandling af nævnte lovforslag afholdt udvalget den 22. maj 2008 et åbent ekspertmøde med henblik på at få belyst de juridiske konsekvenser af at ophæve § 140 i straffeloven (blasfemibestemmelsen), forholdet mellem straffelovens § 266 b (diskrimination) og § 140 (blasfemi), og hvorvidt en ophævelse af § 140 i straffeloven nødvendiggør yderligere ændringer af straffeloven. Udskrift fra denne høring er omdelt som L 90 – bilag 9 (2007-08, 2. samling). Endvidere stillede udvalget 7 spørgsmål til justitsministeren under udvalgets behandling af lovforslaget, som justitsministeren besvarede.

1. Møder

Udvalget har drøftet sagen i 3 møder i dette folketingsår.

2. Politiske bemærkninger og indstillinger

På baggrund af udvalgets drøftelser i indeværende folketingsår og udvalgets behandling af lovforslag nr. L 90 (2007-08, 2. samling) opfordrer udvalget justitsministeren til at anmode Straffelovrådet om, så snart rådets planlagte arbejdsprogram muliggør det, at afgive en udtalelse om de juridiske konsekvenser af en ophævelse af straffelovens § 140 (blasfemiparagraffen).

Udvalget opfordrer justitsministeren til, når Straffelovrådets udtalelse foreligger, at sende udtalelsen i en bred høring og efterfølgende tilsende udvalget høringssvarene og et høringsnotat.

Et mindretal i udvalget (DF) bemærker endvidere, at Dansk Folkeparti er tilhænger af, at straffelovens § 140 – den såkaldte blasfemiparagraf fra 1866 – ophæves, da Dansk Folkeparti skønner, at denne indskrænkning af ytringsfriheden ikke mere tjener noget legitimt formål. Det ses bl.a. deraf, at det har været nødvendigt at omtolke paragraffen: Hvor den før blev forstået som et værn mod forhånelser af religionen (Gud), forstås den nu oftere som et værn mod »forbrydelse mod den religiøse følelse«. Det er i øvrigt svært at se, hvorfor netop den religiøse følelse skal nyde en særlig beskyttelse frem for alle andre slags følelser forbundet med forhold, som mennesker er knyttet til, f.eks. følelsen for familien, for fædrelandet, for demokratiet osv.

At tiden er løbet fra blasfemiparagraffen, fremgår også tydeligt af den omstændighed, at den ikke har været retligt anvendt i Danmark siden 1938, og ved den lejlighed var det tvivlsomt, om det omhandlede forhold overhovedet med rette kunne rubriceres under blasfemi i nogen som helst betydning af ordet. Sagen drejede sig om nazistisk inspirerede løbesedler, der udlagde hellige jødiske

skrifter således, at de opfordrede til »skænding« af ikkejødiske piger. Der var snarere tale om en bagvaskelse af de omtalte skrifter, som burde være blevet gendrevet i en fri debat, end om en egentlig forhånelse af religionen.

Problemet med forhånelse af den religiøse følelse blev sat på prøve under Muhammedkrisen, da Jyllands-Posten den 30. september 2005 havde offentliggjort 12 satiriske tegninger af profeten Muhammed og dermed angiveligt havde krænket muslimernes religiøse følelser. Denne påståede krænkelse blev brugt til at legitimere terrorhandlinger i muslimske lande og terrortrusler i Danmark, mens andre fandt, at alle religioners udøvere må finde sig i religionskritik, selvom den i deres egne øjne har karakter af forhånelse.

Et andet mindretal i udvalget (Simon Emil Ammitzbøll (UFG)) bemærker endvidere, at han principielt er modstander af straffelovens § 140. Mindretal skal beskyttes gennem straffelovens § 266 b, men det må være mennesker, der skal beskyttes, og ikke troslærdommen i sig selv.

P.u.v.

PETER SKAARUP

formand

Oversigt over bilag af relevans for beretningen

Kopi af justitsministerens besvarelse af Kirkeudvalgets spørgsmål 14 af 16/12-04 vedrørende straffelovens §§ 140 og 266, jf. L90 – bilag 1 2007-08 (2. samling)

Udskrift fra eksperthøringen 22/5-08, jf. L 90 – bilag 9, 2007-08 (2. samling)

Oversigt over spørgsmål og svar af relevans for beretningen

Spm. om eksempler på, at ophævelse af en straffebestemmelse har haft betydning for fortolkningen af en anden straffebestemmelse, til justitsministeren, og ministerens svar herpå, jf. L 90 – spm. 1, 2007-08 (2. samling)

Spm., om straffelovens § 266 b efter ministerens vurdering ville have fundet anvendelse, hvis den havde eksisteret, da dom i 1938 blev afsagt, til justitsministeren, og ministerens svar herpå, jf. L 90 – spm 2, 2007- 08 (2. samling)

Spm. om, hvilke andre lande der har en blasfemibestemmelse, til justitsministeren, og ministerens svar herpå, jf. L 90 – spm. 3, 2007-08 (2. samling)

Spm., om § 266 b fuldstændig dækker § 140's beskyttelsesområde, til justitsministeren, og ministerens svar herpå, jf. L 90 – spm. 4, 2007-08 (2. samling)

Spm., om bagvaskelse af hellige skrifter m.v. vil være beskyttet, hvis § 140 ophæves, til justitsministeren, og ministerens svar herpå, jf. L 90 – spm. 5, 2007-08 (2.samling)

Spm., om hærværk mod religiøse ting og symboler m.v. vil være beskyttet, hvis § 140 ophæves, til justitsministeren, og ministerens svar herpå, jf. L 90 – spm 6, 2007-08 (2.samling)

Spm. om, hvor grænsen går mellem § 266 b og injurielovgivningen, til justitsministeren, og ministerens svar herpå, jf. L 90 – spm. 7, 2007-08 (2. samling).